

Besluit van de Vlaamse Regering tot wijziging van de regelgeving over de kwaliteitszorg van voorzieningen van personen met een handicap

Rechtsgronden

Dit besluit is gebaseerd op:

- het decreet van 17 oktober 2003 betreffende de kwaliteit van de gezondheids- en welzijnsvoorzieningen, artikel 6, §1, artikel 9, tweede lid, gewijzigd bij de decreten van 20 april 2012 en 29 juni 2012, artikel 10, §1, vierde lid, en artikel 11;
- het decreet van 7 mei 2004 tot oprichting van het intern verzelfstandigd agentschap met rechtspersoonlijkheid Vlaams Agentschap voor Personen met een Handicap, artikel 8, eerste lid, 2°, gewijzigd bij het decreet van 25 april 2014, en artikel 8, eerste lid, 12°, ingevoegd bij het decreet van 25 april 2014 en artikel 11/1, §5, vierde en vijfde lid, ingevoegd bij het decreet van 19 december 2025.

Vormvereisten

De volgende vormvereisten zijn vervuld:

- De Inspectie van Financiën heeft advies gegeven op 22 januari 2026;
- De Vlaamse Raad voor Welzijn, Volksgezondheid en Gezin heeft advies gegeven op 7 mei 2026;
- De Raad van State heeft advies 79.402/16 gegeven op 17 juni 2026, met toepassing van artikel 84, §1, eerste lid, 2°, van de wetten op de Raad van State, gecoördineerd op 12 januari 1973;
- De Vlaamse Toezichtcommissie voor de verwerking van persoonsgegevens heeft advies nr. 2026/070 gegeven op 8 augustus 2026;
- De Vlaamse adviesraad handicap (NOOZO) heeft advies 2026.08 gegeven op 31 augustus 2026.

Initiatiefnemer

Dit besluit wordt voorgesteld door de Vlaamse minister van Welzijn en Armoedebestrijding, Cultuur en Gelijke Kansen.

Na beraadslaging,

DE VLAAMSE REGERING BESLUIT:

Hoofdstuk 1. Wijzigingen van het besluit van de Vlaamse Regering van 4 februari 2011 betreffende de algemene erkenningsvoorwaarden en kwaliteitszorg van voorzieningen voor opvang, behandeling en begeleiding van personen met een handicap

Artikel 1. In artikel 1 van het besluit van de Vlaamse Regering van 4 februari 2011 betreffende de algemene erkenningsvoorwaarden en kwaliteitszorg van voorzieningen voor opvang, behandeling en begeleiding van personen met een handicap, gewijzigd bij de besluiten van de Vlaamse Regering van 30 januari 2015, 17 maart 2017 en 12 mei 2023, worden de volgende wijzigingen aangebracht:

1° punt 2° wordt vervangen door wat volgt:

"2° infrastructuurforfait: een vorm van investeringssubsidie als vermeld in hoofdstuk 2 van het besluit van de Vlaamse Regering van 22 juni 2018 tot regeling van het infrastructuurforfait binnen de persoonsvolgende financiering voor personen met een handicap, verstrekt door het Vlaams Infrastructuurfonds voor Persoonsgebonden Aangelegenheden";

2° in punt 2°/1 wordt het woord "MFC" opgeheven;

3° punt 3° wordt vervangen door wat volgt:

"3° vrijheidsbeperkende maatregelen: alle maatregelen (met inbegrip van de maatregelen afzondering en fixatie) die een beperking van de keuzevrijheid of de bewegingsvrijheid of contact met de buitenwereld van de gebruiker inhouden";

4° in punt 7° worden tussen het woord "handicap" en het woord "die" de woorden "of met een vermoeden van handicap" ingevoegd;

5° punt 10° en punt 11° worden opnieuw opgenomen in de volgende lezing:

"10° belangrijke betrokken derde: de persoon die de gebruiker heeft aangewezen om hem bij te staan. Die persoon is geen personeelslid van de voorziening;

11° besluit van 22 februari 2013: het besluit van de Vlaamse Regering van 22 februari 2013 betreffende rechtstreeks toegankelijke hulp voor personen met een handicap";

6° aan punt 13° wordt de zinsnede "of de ouderinitiatieven die conform het ministerieel besluit van 19 december 2018 betreffende de registratie van ouderinitiatieven in het kader van de persoonsvolgende financiering, bij het agentschap geregistreerd zijn" toegevoegd;

7° er worden een punt 15° en een punt 16° toegevoegd, die luiden als volgt:

"15° afzondering: het verblijf van een persoon in een daartoe speciaal voorziene individuele afzonderingskamer, hetzij in een ander lokaal voor één persoon, welke de persoon niet zelfstandig kan verlaten;

16° fixatie: elke handeling of elk gebruik van materiaal of medicatie die de bewegingsvrijheid van een persoon beperkt, verhindert of belemmert, waarbij de persoon niet zelfstandig zijn bewegingsvrijheid kan herwinnen”.

Art. 2. In artikel 2 van hetzelfde besluit, gewijzigd bij het besluit van de Vlaamse Regering van 17 maart 2017, worden de volgende wijzigingen aangebracht:

1° de laatste zin van het eerste lid wordt opgeheven;

2° het tweede lid en het derde lid worden vervangen door wat volgt:

“Bij een minderjarige gebruiker, worden de rechten, vermeld in dit besluit, uitgeoefend door de gebruiker, de personen die titularis zijn van het ouderlijk gezag of, bij ontstentenis van deze personen, de wettelijke vertegenwoordiger of beiden.

De gebruiker wordt rekening houdend met zijn mogelijkheden maximaal betrokken bij de uitoefening van die rechten.”.

Art. 3. In artikel 3 van hetzelfde besluit, worden tussen het woord “erkend” en het woord “te” de woorden “of vergund” ingevoegd.

Art. 4. In artikel 4 van hetzelfde besluit, vervangen bij het besluit van de Vlaamse Regering van 17 maart 2017 en gewijzigd bij het besluit van de Vlaamse Regering van 12 januari 2024, worden de volgende wijzigingen aangebracht:

1° in het eerste lid wordt punt 5° vervangen door wat volgt:

“5° bijstandsorganisaties;”;

2° in het tweede lid worden punt 2°, punt 5° en punt 6° opgeheven.

Art. 5. In artikel 6, 2°, van hetzelfde besluit, gewijzigd bij het besluit van de Vlaamse Regering van 17 maart 2017, wordt punt a) vervangen door wat volgt:

“a) de opzegtermijn en de modaliteiten van de opzegging moeten in onderling overleg bepaald worden;”.

Art. 6. In artikel 8 van hetzelfde besluit, vervangen bij het besluit van de Vlaamse Regering van 17 maart 2017, worden de volgende wijzigingen aangebracht:

1° in paragraaf 1, eerste lid worden tussen het woord “gebruiker” en het woord “en” de woorden “of diens vertegenwoordiger” ingevoegd;

2° in paragraaf 1, derde lid wordt het woord “wettelijke” opgeheven.

Art. 7. In artikel 9 van hetzelfde besluit, vervangen bij het besluit van de Vlaamse Regering van 17 maart 2017 en gewijzigd bij de besluiten van de

Vlaamse Regering van 8 juni 2018 en 5 maart 2021, worden de volgende wijzigingen aangebracht:

1° paragraaf 1 wordt vervangen door wat volgt:

"§1. De individuele dienstverleningsovereenkomst wordt schriftelijk opgesteld in overleg met de gebruiker, diens vertegenwoordiger of de belangrijke betrokken derde, op basis van de noden en mogelijkheden van de gebruiker. De individuele dienstverleningsovereenkomst bevat de gegevens, vermeld in bijlage 1, die bij dit besluit is gevoegd.

De individuele dienstverleningsovereenkomst wordt opgesteld op basis van de reëel geboden ondersteuningsfuncties, vermeld in artikel 10 van het besluit van 26 februari 2016, artikel 4 van het besluit van 24 juni 2016 of artikel 4/8 van het besluit van 22 februari 2013. Per vorm van ondersteuning worden de frequentie en de duur van de ondersteuning bepaald.

Bij de gebruiker, die zijn budget besteedt conform artikel 4 van het besluit van 24 juni 2016, wordt op basis van de duur en de frequentie bepaald wat de kostprijs, uitgedrukt in euro of zorggebonden punten, van de ondersteuning is."/>

2° paragraaf 2 wordt vervangen door wat volgt:

"§2. In deze paragraaf wordt verstaan onder voorziening: een zorgaanbieder die voor het verstrekken van niet rechtstreeks toegankelijke zorg of ondersteuning vergund is door het agentschap conform het besluit van de Vlaamse Regering van 24 juni 2016 houdende het vergunnen van aanbieders van niet-rechtstreeks toegankelijke zorg en ondersteuning voor personen met een handicap.

De meerderjarige gebruiker die beschikt over een persoonsvolgend budget als vermeld in hoofdstuk 3 van het besluit van 24 juni 2016, betaalt woon- en leefkosten.

In dit artikel wordt verstaan onder woonkosten: de vergoeding voor het gebruik of de huur van een woning, kamer, studio of appartement en eventueel gemeenschappelijke ruimtes die door de gebruiker in het kader van de dienstverlening gebruikt kunnen worden, met inbegrip van de vergoeding voor het gebruik van water, verwarming en elektriciteit en de vergoeding van normale en kleine herstellingen in die ruimtes.

De voorziening voorziet in noodzakelijke hulpmiddelen en infrastructurele aanpassingen, inclusief herstellingen en onderhoud, zodat gebruikers op een comfortabele en veilige manier kunnen wonen, leven en deelnemen aan de activiteiten. De kosten daarvan worden niet aangerekend als woon- of leefkosten.

De Vlaamse minister, bevoegd voor de bijstand aan personen, kan de manier bepalen waarop de woonkosten, vermeld in het tweede lid, berekend worden.

In dit artikel wordt verstaan onder leefkosten: de vergoeding voor het levensonderhoud. Het gaat om de kosten voor:

- 1° voeding;
- 2° drank;
- 3° onderhoud en schoonmaak van de woning en de gemeenschappelijke ruimtes;
- 4° aansluiting op het internet en aansluiting van tv en telefoon;
- 5° was- en strijkservice;
- 6° medicatie;
- 7° verzorgingsproducten;
- 8° kleding;
- 9° vervoer, behalve als de kosten van vervoer als een onderdeel van de kosten van de ondersteuning worden aangerekend;
- 10° ontspanning;
- 11° abonnementen;
- 12° verzekeringen.

Kosten die vergoed worden met een persoonsvolgend budget, worden niet als woon- of leefkosten aangerekend.

De voorziening biedt transparantie aan de gebruikers en hun vertegenwoordigers over de principes die aan de basis liggen van de berekening van de woon- en leefkosten, en maakt die berekening en de aanpassingen ervan publiek beschikbaar.”;

3° paragraaf 2/1 en paragraaf 2/2 worden opgeheven;

4° paragraaf 3 wordt vervangen door wat volgt:

“§3. De voorziening biedt transparantie over de inzet van het infrastructuurforfait. Kosten die vergoed worden met het infrastructuurforfait, worden niet aangerekend aan de gebruiker.”.

Art. 8. In artikel 9/1 van hetzelfde besluit, ingevoegd bij het besluit van de Vlaamse Regering van 8 september 2017 en gewijzigd bij het besluit van de Vlaamse Regering van 8 juni 2018, worden de volgende wijzigingen aangebracht:

1° in paragraaf 1, 1°, worden tussen het woord “niet” en het woord “kan” de woorden “of deels niet” ingevoegd;

2° in paragraaf 2, eerste lid, wordt tussen het woord “dienstverleningsovereenkomst” en het woord “wordt” de zinsnede “of in de overeenkomst voor ondersteuning bij een ouderinitiatief” ingevoegd;

3° in paragraaf 2, eerste lid, worden de woorden “als dagondersteuning of een van de individuele ondersteuningsfuncties” opgeheven;

4° in paragraaf 2 wordt tussen de woorden “begeleid werken” en het woord “aanbiedt” de zinsnede “of als de begeleiding, vermeld in artikel 10, §1, 4°, van besluit van 26 februari 2016 begeleid werken” ingevoegd;

5° aan paragraaf 2, derde lid wordt de zinsnede “of de overeenkomst voor ondersteuning bij een ouderinitiatief” toegevoegd;

6° aan paragraaf 2 wordt een vierde lid toegevoegd dat luidt als volgt:

“Dit artikel is eveneens van toepassing op ouderinitiatieven die conform het ministerieel besluit van 19 december 2018 betreffende de registratie van ouderinitiatieven in het kader van de persoonsvolgende financiering, bij het agentschap geregistreerd zijn.”.

Art. 9. Artikel 10 van hetzelfde besluit, ingevoegd bij het besluit van de Vlaamse Regering van 17 maart 2017, wordt opgeheven.

Art. 10. In artikel 11 van hetzelfde besluit, vervangen bij het besluit van de Vlaamse Regering van 17 maart 2017 en gewijzigd bij het besluit van de Vlaamse Regering van 12 januari 2024, worden de volgende wijzigingen aangebracht:

1° in het eerste lid worden de woorden “persoon met een handicap” vervangen door het woord “gebruiker”;

2° aan het eerste lid wordt de volgende zin toegevoegd:

“Het handelingsplan bevat minstens het organisatorische kader waarbinnen men zich engageert de ondersteuning te bieden en de overeengekomen doelstellingen en acties uit te voeren, met inbegrip van de opvolging en de afspraken rond afzondering en fixatie.”;

3° in het tweede lid worden tussen het woord “wordt” en het woord “door” de woorden “bij elke wijziging” ingevoegd;

4° in het tweede lid worden de woorden “en maakt integraal deel uit van de individuele dienstverleningsovereenkomst” opgeheven;

5 aan het tweede lid wordt de volgende zin toegevoegd:

“Als er geen reactie volgt op de vraag om het handelingsplan te ondertekenen, wordt verondersteld dat de gebruiker of diens vertegenwoordiger akkoord gaat met het aangepaste handelingsplan.”;

5° in het derde lid worden de woorden “persoon met een handicap” vervangen door de woorden “gebruiker, diens vertegenwoordiger of de belangrijke betrokken derde”;

6° tussen het derde en het vierde lid wordt een lid ingevoegd, dat luidt als volgt:

“Voor de diensten ondersteuningsplan en bijstandsorganisaties en bij het verlenen van rechtstreeks toegankelijke hulp moet geen handelingsplan opgesteld worden.”;

7° in het vierde lid worden de woorden “persoon met een handicap” vervangen door de woorden “gebruiker, diens vertegenwoordiger of de belangrijke betrokken derde”.

Art. 11. Artikel 12 van hetzelfde besluit, vervangen bij het besluit van de Vlaamse Regering van 17 maart 2017, wordt vervangen door wat volgt:

“Art.12. Het overleg, vermeld in artikel 9, §1 eerste lid en artikel 11, derde lid, wordt op een aangepaste manier georganiseerd voor de gebruiker. De voorziening maakt daarbij gebruik van de ervaringen en inzichten van de gebruiker.

De belangrijke betrokken derde wordt nauw betrokken bij de bespreking en de opmaak van de individuele dienstverleningsovereenkomst en het handelingsplan. De voorziening voldoet aan het verzoek van de belangrijke betrokken derde om betrokken te worden bij de bespreking en de opmaak van de individuele dienstverleningsovereenkomst en na akkoord van de gebruiker.

Als er geen vertegenwoordiger is ingesteld en de gebruiker niet in staat is om de rechten, vermeld in dit besluit, uit te oefenen of een belangrijke betrokken derde aan te wijzen, behartigt de voorziening in teamoverleg de belangen van de gebruiker.”.

Art. 12. Artikel 13 van hetzelfde besluit, vervangen bij het besluit van de Vlaamse Regering van 17 maart 2017, wordt opgeheven.

Art. 13. In artikel 15 van hetzelfde besluit, vervangen bij het besluit van de Vlaamse Regering van 17 maart 2017, wordt het tweede lid opgeheven.

Art. 14. In hetzelfde besluit, het laatst gewijzigd bij het besluit van de Vlaamse Regering van 3 mei 2024, worden de volgende wijzigingen aangebracht:

1° hoofdstuk 5, dat bestaat uit artikel 21 tot en met 31, wordt vervangen door wat volgt:

“Hoofdstuk 5. Rechten van de gebruiker

Afdeling 1 Het dossier

Art. 21. §1. De gebruiker heeft recht op een dossier dat door de voorziening zorgvuldig wordt bijgehouden en veilig wordt bewaard.

Het opstellen, het bewaren en het gebruik van het dossier zijn onderworpen aan de verplichtingen die voortvloeien uit de regelgeving over de bescherming van natuurlijke personen bij de verwerking van persoonsgegevens, en aan de verplichtingen die opgenomen zijn in deze afdeling.

§2. Als persoonsgegevens verwerkt worden met cameratoezicht of andere methoden van toezicht die een belangrijke inbreuk op de privacy inhouden, wordt de gebruiker of diens vertegenwoordiger voorafgaand en in duidelijke en eenvoudige taal geïnformeerd over de modaliteiten van dat toezicht en, als dat van toepassing is, de wetgeving over de regeling van de plaatsing en het gebruik van bewakingscamera's. De gebruiker of diens vertegenwoordiger wordt geïnformeerd over de duurtijd van de verwerking en het recht op toegang tot, inzage in en aanpassing van de opnames.

Art. 22. In het dossier, vermeld in artikel 21, §1, eerste lid, worden in voorkomend geval de persoonsgegevens over de gezondheid van de gebruiker apart bijgehouden. De verwerking van en de toegang tot die gegevens zijn onderworpen aan de relevante bepalingen uit de wet van 22 augustus 2002 betreffende de rechten van de patiënt en de wet van 3 juli 2018 betreffende de bescherming van natuurlijke personen met betrekking tot de verwerking van persoonsgegevens.

Art. 23. De gebruiker of diens vertegenwoordiger heeft recht op inzage in de dossiergegevens die geen voorwerp uitmaken van het dossier van een beroepsbeoefenaar in de gezondheidszorg.

Gegevens die worden verstrekt door medewerkers van de voorziening en door derden en die ze als vertrouwelijk hebben bestempeld, kunnen alleen ingezien worden na akkoord van die medewerkers of derden.

Gegevens over een derde kunnen alleen ingezien worden als er geen afbreuk gedaan wordt aan het recht van de derde op de bescherming van de persoonlijke levenssfeer.

Afdeling 2. De inspraakregeling

Art. 24. De voorziening beschikt over een toegankelijke inspraakregeling voor alle gebruikers, hun vertegenwoordigers en hun netwerk. De inspraakregeling bevat zowel een procedure voor individuele als collectieve inspraak en legt vast op welke manier de gebruikers, hun vertegenwoordigers en hun netwerk kunnen deelnemen aan het beleid en de kwaliteitszorg van de voorziening.

De voorziening verstrekt aan de gebruikers, hun vertegenwoordigers en hun netwerk de nodige en transparante informatie over alle onderwerpen waarover inspraak is of kan worden gevraagd.

Art. 25. De gebruiker heeft recht op volledige, nauwkeurige en tijdige informatie over alle aangelegenheden in verband met de zorg en ondersteuning die de gebruiker rechtstreeks en persoonlijk aanbelangen.

De voorziening overlegt met de gebruiker, diens vertegenwoordiger of de belangrijke betrokken derde over alle aangelegenheden in verband met de zorg en ondersteuning die de gebruiker rechtstreeks en persoonlijk aanbelangen. Het overleg wordt georganiseerd op een aangepaste manier voor de gebruiker.

Voorzieningen die vrijheidsbeperkende maatregelen toepassen, bespreken tijdens het overleg, vermeld in het tweede lid, de afspraken over de mogelijke vrijheidsbeperkende maatregelen. Er wordt bijzondere aandacht besteed aan de afspraken over afzondering en fixatie, als vermeld in hoofdstuk 8, afdeling 2.

Art. 26. Behoudens overmacht of hoogdringendheid moet er voorafgaand overleg plaatsvinden tussen de voorziening en de gebruiker, diens vertegenwoordiger of de belangrijke betrokken derde als er beslissingen genomen worden over de volgende onderwerpen:

- 1° wijzigingen van de individuele dienstverleningsovereenkomst of het handelingsplan;
- 2° maatregelen die genomen worden vanwege de evolutie van de fysieke of geestelijke toestand van de gebruiker;
- 3° wijzigingen in de individuele woon- of leefsituatie van de gebruiker.

Het initiatief voor het voorafgaande overleg, vermeld in het eerste lid, wordt genomen door de partij die de wijziging of maatregel voorstelt.

Art. 27. §1. De inspraakregeling, vermeld in artikel 24, eerste lid, bepaalt hoe collectieve inspraak wordt georganiseerd. Collectieve inspraak wordt minstens georganiseerd via een systematisch en onafhankelijk overleg dat een representatieve vertegenwoordiging van alle gebruikers waarborgt en dat vermeldt op welke manier de gebruikers, hun vertegenwoordigers en hun netwerk inbreng kunnen leveren.

§2. Voorafgaand advies, via collectieve inspraak, vindt plaats bij de volgende wijzigingen en beslissingen:

- 1° wijzigingen van de inspraakregeling, vermeld in artikel 24, eerste lid;
- 2° wijzigingen van de algemene bepalingen van de individuele dienstverleningsovereenkomst;
- 3° wijzigingen van de collectieve rechten en plichten van de gebruikers;
- 4° wijzigingen in de algemene woon- en leefsituatie van de gebruikers;
- 5° wijzigingen in het concept van de voorziening;
- 6° wijzigingen in de berekeningswijze van de woon- en leefkosten, de individueel toewijsbare kosten of de financiële bijdrage, vermeld in artikel 15 van het besluit van 22 februari 2013;
- 7° de inzet van het infrastructuurforfait;
- 8° de opmaak van het beleidsplan en de zelfevaluatie.

Daarnaast is het op elk moment mogelijk om via collectieve inspraak advies te vragen of uit te brengen over alle aangelegenheden die de gebruikers aanbelangen.

Het advies van de collectieve inspraak wordt opgenomen in de verslaggeving. Als het advies niet wordt gevolgd, motiveert de voorziening voldoende waarom het advies niet wordt gevolgd. Die motivering wordt opgenomen in de verslaggeving.

§3. Een afgevaardigde van de gebruikers wordt als waarnemer uitgenodigd op de vergaderingen van het bestuursorgaan van de voorziening voor de bespreking van de aangelegenheden die de gebruikers aanbelangen.

§4. De voorziening verstrekt aan de gebruikers, hun vertegenwoordigers of hun netwerk de noodzakelijke informatie over alle elementen die de gebruikers als groep aanbelangen, met inbegrip van de volgende elementen:

- 1° de begroting, de jaarrekening en het doelmatig inzetten van de middelen;
- 2° de manier waarop de afvaardiging, vermeld in paragraaf 3, gebeurt;
- 3° de manier waarop klachten die over meer dan een gebruiker gaan, en die de gebruikers niet in persoonlijke naam bij de voorziening willen indienen,

ingediend worden bij de leidend ambtenaar met toepassing van artikel 36.”;

2° artikel 28 tot en met 31 worden opgeheven.

Art. 15. In hetzelfde besluit, het laatst gewijzigd bij het besluit van de Vlaamse Regering van 3 mei 2024, wordt het opschrift van hoofdstuk 6 vervangen door wat volgt:

“Hoofdstuk 6. Signalen- en klachtenbeleid”.

Art. 16. In hetzelfde besluit wordt het opschrift van afdeling 1, hoofdstuk 6, opgeheven.

Art. 17. In artikel 32 van hetzelfde besluit, gewijzigd bij het besluit van de Vlaamse Regering van 24 maart 2017, wordt het eerste lid vervangen door wat volgt:

“De procedures in dit hoofdstuk zijn niet van toepassing op onderzoek en op de behandeling van de klachten over het niet-naleven van artikel 27. Die klachten worden gemeld aan de leidend ambtenaar.”.

Art. 18. In hetzelfde besluit wordt het opschrift van afdeling 2, hoofdstuk 6, opgeheven.

Art. 19. Artikel 33 van hetzelfde besluit, gewijzigd bij het besluit van de Vlaamse Regering van 24 maart 2017, wordt vervangen door wat volgt:

“Art. 33. De voorziening ontwikkelt, in overleg met de gebruikers, een beleid rond de afhandeling van signalen en klachten. Dat beleid beschrijft aan wie en op welke wijze de gebruikers of hun vertegenwoordigers signalen en klachten moeten bezorgen en hoe de voorziening die signalen en klachten behandelt.

Het beleid wordt geadviseerd via collectieve inspraak, is transparant, aangepast aan de gebruiker en houdt rekening met de ervaringen en inzichten van de gebruikers, hun vertegenwoordigers en medewerkers.”.

Art. 20. In hetzelfde besluit wordt in het opschrift van afdeling 3, hoofdstuk 6, opgeheven.

Art. 21. In artikel 34 van hetzelfde besluit, worden de volgende wijzigingen aangebracht:

1° het eerste lid wordt vervangen door wat volgt:

“Een klacht kan op een toegankelijke manier ingediend worden door de gebruiker, diens vertegenwoordiger of diens netwerk. De voorziening registreert de klacht in het klachtenregister en bezorgt de weergave aan de klachtindiener.”;

2° aan het derde lid worden de woorden “en vermeldt de mogelijkheid om zich te richten tot de klachtencommissie” toegevoegd.

Art. 22. In hetzelfde besluit wordt in het opschrift van afdeling 4, hoofdstuk 6, opgeheven.

Art. 23. In artikel 35 van hetzelfde besluit, gewijzigd bij het besluit van de Vlaamse Regering van 12 januari 2024, worden de volgende wijzigingen aangebracht:

1° in paragraaf 1, tweede lid, worden in de eerste zin de woorden “van de inrichtende macht” opgeheven;

2° in paragraaf 1, tweede lid, wordt de zinsnede “door het collectief overlegorgaan of, bij ontstentenis daarvan, door de gebruikers of hun vertegenwoordigers in het collectief overleg” vervangen door de woorden “via collectieve inspraak”;

3° in paragraaf 1, tweede lid, worden in de laatste zin de woorden “inrichtende macht” vervangen door het woord “voorziening”;

4° in paragraaf 2 wordt de zin “Als beide leden van de klachtencommissie het niet eens zijn over het uit te brengen oordeel, worden beide standpunten meegedeeld.” opgeheven;

5° in paragraaf 3 worden de woorden “als de klacht gegrond wordt bevonden moet” opgeheven;

6° in paragraaf 3 wordt tussen het woord “voorziening” en het woord “binnen” het woord “moet” ingevoegd.

Art. 24. In artikel 36, eerste lid, van hetzelfde besluit wordt het woord “schriftelijk” opgeheven.

Art. 25. In artikel 37, van hetzelfde besluit, vervangen bij het besluit van de Vlaamse Regering van 12 januari 2024 en gewijzigd bij het besluit van de Vlaamse Regering van 3 mei 2024 wordt het woord “wettelijke” telkens opgeheven.

Art. 26. In artikel 38, paragraaf 2, tweede lid, van hetzelfde besluit, worden de volgende wijzigingen aangebracht:

1° de zinsnede “het collectief overlegorgaan, of bij ontstentenis daarvan, in overleg met de gebruikers of hun vertegenwoordigers” wordt opgeheven;

2° wordt het cijfer “30” vervangen door het cijfer “27”.

Art. 27. In artikel 41/1, van hetzelfde besluit, ingevoegd bij het besluit van de Vlaamse Regering van 12 januari 2024 worden de woorden “zijn wettelijke” vervangen door het woord “diens”.

Art. 28. In hoofdstuk 8 van hetzelfde besluit wordt het opschrift van afdeling 1 vervangen door wat volgt:

"Afdeling 1. Ernstige gebeurtenissen met inbegrip van grensoverschrijdend gedrag".

Art. 29. Artikel 42 van hetzelfde besluit, gewijzigd bij het besluit van de Vlaamse Regering van 12 januari 2024, wordt vervangen door wat volgt:

"Art. 42. §1. In dit artikel wordt verstaan onder:

- 1° ernstige gebeurtenis: elke handeling, situatie of gebeurtenis die een ernstige negatieve impact heeft op de zorg en ondersteuning, de gezondheid, de veiligheid, de waardigheid of de fysieke en psychische integriteit van een persoon;
- 2° grensoverschrijdend gedrag: gedrag of interacties waarbij de fysieke, psychische, seksuele of economische integriteit van een persoon ernstig geschonden wordt. Het gaat daarbij om situaties waarin het gedrag duidelijk buiten de grenzen van de aanvaardbare omgang valt, en waarbij de gebruiker schade ondervindt of ernstig risico loopt.
Grensoverschrijdend gedrag is een specifieke categorie van een ernstige gebeurtenis.

§2. Ernstige gebeurtenissen worden intern geregistreerd en binnen de dertig dagen na kennisname door de voorziening gemeld aan het agentschap. De voorziening analyseert de ernstige gebeurtenissen en formuleert verbeteracties als deze nodig zijn.

In afwijking van het eerste lid worden ernstige gebeurtenissen die resulteren in ernstige verwondingen of overlijden, incidenten waarbij de continuïteit van de werking in gedrag komt of incidenten met persdreiging, onmiddellijk gemeld aan het agentschap.

Het agentschap bepaalt de manier waarop de ernstige gebeurtenissen aan het agentschap, vermeld in het eerste en tweede lid, gemeld worden.

§3. De voorziening ontwikkelt een geschreven referentiekader voor grensoverschrijdend gedrag ten aanzien van de gebruikers en medewerkers, met inbegrip van een afwegingskader.

De voorziening hanteert een procedure voor preventie van, detectie van en gepast reageren op grensoverschrijdend gedrag ten aanzien van de gebruikers en medewerkers. In die procedure is een registratiesysteem opgenomen dat voldoet aan de verplichtingen die voortvloeien uit de wetgeving over de verwerking van persoonsgegevens.

Art. 30. Artikel 43 van hetzelfde besluit, gewijzigd bij de besluiten van de Vlaamse Regering van 17 maart 2017 en 12 januari 2024, wordt opgeheven.

Art. 31. In hetzelfde besluit, het laatst gewijzigd bij het besluit van de Vlaamse Regering van 3 mei 2024, wordt hoofdstuk 8, afdeling 2, die bestaat uit artikel 44 tot en met 45, vervangen door wat volgt:

"Afdeling 2. Preventie van afzondering en fixatie

Art. 44. Elke voorziening ontwikkelt een algemeen beleid rond vrijheidsbeperkende maatregelen, met de nadruk op de preventie en de afbouw van de vrijheidsbeperkende maatregel, en betreft daarbij de gebruiker of diens vertegenwoordiger. Binnen dat beleid worden, in voorkomend geval, specifieke regels opgenomen over afzondering en fixatie. Conform artikel 25, derde lid, wordt de gebruiker geïnformeerd over dat beleid.

Art. 45. §1. In dit artikel wordt verstaan onder sanctie: de maatregel die genomen wordt ten aanzien van de gebruiker naar aanleiding van regel- en normoverschrijdend gedrag als de situatie gedeëscaleerd is.

§2. Het gebruik van afzondering of fixatie wordt door de voorziening zoveel mogelijk vermeden. Het kan enkel ingezet worden als laatste middel na uitputting van alle andere mogelijke opties.

Afzondering of fixatie als sanctie of als collectieve maatregel is verboden. Afzondering of fixatie wordt alleen toegepast op basis van een inschatting van een individuele situatie.

Art. 45/1. Afzondering of fixatie om de veiligheid te herstellen bij acuut en ernstig gevaar voor de fysieke of psychische integriteit van de gebruiker of anderen, is verboden, tenzij onder de volgende voorwaarden:

- 1° de maatregel wordt ingezet als laatste redmiddel als preventieve interventies en alternatieven niet of niet langer volstaan;
- 2° de maatregel duurt zo kort mogelijk en stopt als het gevaar niet langer ernstig en acuut is;
- 3° de afzondering of fixatie wordt alleen toegepast op maat en zo veel mogelijk afgestemd met de gebruiker of diens vertegenwoordiger en aangepast aan de situatie, conform de afspraken, die op voorhand in het dossier zijn opgenomen, conform artikel 25, derde lid en artikel 45/3;
- 4° tijdens de toepassing van de maatregel wordt blijvend gezocht naar minder ingrijpende alternatieven en de maatregel wordt uitgevoerd conform de afspraken, die op voorhand in het dossier zijn opgenomen, conform artikel 25, derde lid en artikel 45/3;
- 5° de gelijktijdige toepassing van afzondering en fixatie wordt zo veel mogelijk vermeden;
- 6° passende maatregelen worden genomen om de gebruiker van de nodige medische zorg te verzekeren als medische bijstand bij of na de afzondering of fixatie vereist is;
- 7° een medewerker heeft tijdens de maatregel regelmatig contact met de gebruiker;
- 8° de gebruiker heeft tijdens de maatregel altijd de mogelijkheid om heen en weer te communiceren met een medewerker van de voorziening.

Art. 45/2. Afzondering of fixatie om de veiligheid te behouden bij potentieel gevaar, ter preventie van acuut en ernstig gevaar voor de gebruiker of anderen; of afzondering of fixatie ter bevordering van ontwikkelings- of ontplooiingskansen van de gebruiker of anderen is verboden, tenzij onder de volgende voorwaarden:

- 1° de gebruiker of zijn vertegenwoordiger, stemt in met de voormelde vorm van afzondering of fixatie;
- 2° de maatregel wordt ingezet als laatste redmiddel na uitputting van alle andere mogelijke opties;
- 3° de toepassing van afzondering of fixatie gebeurt alleen op maat van en zo veel mogelijk afgestemd met de gebruiker of diens vertegenwoordiger en aangepast aan de situatie, conform de afspraken, die op voorhand in het dossier zijn opgenomen, conform artikel 25, derde lid en artikel 45/3;
- 4° tijdens de toepassing van de maatregel wordt blijvend gezocht naar minder ingrijpende alternatieven en de maatregel wordt uitgevoerd conform de afspraken, die op voorhand in het dossier zijn opgenomen, conform artikel 25, derde lid en artikel 45/3;
- 5° passende maatregelen worden genomen om de gebruiker van de nodige medische zorg te verzekeren als de medische bijstand bij of na de afzondering of fixatie vereist is;
- 6° een medewerker heeft tijdens de maatregel regelmatig contact met de gebruiker;
- 7° de gebruiker heeft tijdens de maatregel altijd de mogelijkheid om heen en weer te communiceren met een medewerker van de voorziening.

Art. 45/3. In het dossier van de gebruiker wordt, na dialoog met de gebruiker of diens vertegenwoordiger, aangegeven welke preventieve interventies en alternatieven voor afzondering of fixatie ingezet worden, met inbegrip van de voor- en afkeuren van de gebruiker als afzondering en fixatie overwogen wordt, en de manier waarop de vertegenwoordiger geïnformeerd wordt. Met behoud van de toepassing van artikel 25, derde lid, motiveert de voorziening het gebruik van de maatregel in het dossier.

Na elke afzondering of fixatie volgt een nabespreking op maat van de gebruiker en in verhouding tot de maatregelen.

Art. 45/4. §1. In dit artikel wordt verstaan onder afzonderingskamer: een specifieke, veilig ingerichte, hoog beveiligde ruimte welke de persoon niet zelfstandig kan verlaten.

§2. Bij de afzondering, om de veiligheid te herstellen bij acuut en ernstig gevaar voor de fysieke of psychische integriteit van de gebruiker of anderen, wordt alleen een afzonderingskamer gebruikt. De afzonderingskamer is specifiek ontworpen voor het gebruik van afzondering en wordt alleen daarvoor gebruikt.

§3. Bij de afzondering om de veiligheid te behouden bij potentieel gevaar, ter preventie van acuut en ernstig gevaar voor de gebruiker of anderen, of ter bevordering van ontwikkelings- of ontplooiingskansen van de gebruiker of anderen wordt de afzonderingskamer, vermeld in paragraaf 1, gebruikt.

Afzondering kan alleen in de eigen kamer plaatsvinden als dat is opgenomen in het dossier conform artikel 25, derde lid en artikel 45/3. De keuze van de kamer waarin wordt afgezonderd, wordt gemaakt op maat van de gebruiker. De medewerker oordeelt of de mate van agressie of escalatie

afzondering in de eigen kamer toelaat. Als dat niet het geval is, gebeurt de afzondering onder de voorwaarden, vermeld in paragraaf 2 en artikel 45/1.

Art. 45/5. §1. In het dossier van de gebruiker worden de volgende elementen opgenomen naar aanleiding van een uitgevoerde afzondering of fixatie om de veiligheid te herstellen bij acuut en ernstig gevaar voor fysieke of psychische integriteit van de gebruiker of anderen:

- 1° het type maatregel;
- 2° de omstandigheden, de aanleiding of reden voor de afzondering of fixatie;
- 3° het tijdstip van begin en einde;
- 4° de tijdstippen van en de observaties tijdens het toezicht en de momenten van communicatie met de gebruiker.

§2. De voorzieningen verwerken de gegevens, vermeld in paragraaf 1 en artikel 45/3, met het oog op het beleid, vermeld in artikel 44, en om de kwaliteit van de zorg voor de gebruiker te verhogen.”.

Art. 32. In hetzelfde besluit, het laatst gewijzigd bij het besluit van de Vlaamse Regering van 3 mei 2024, wordt hoofdstuk 8, afdeling 3, die bestaat uit artikel 45/1, opgeheven.

Art. 33. In artikel 46, paragraaf 1, van hetzelfde besluit, worden tussen het woord “erkend” en het woord “te” de woorden “of vergund” ingevoegd.

Art. 34. In artikel 48/1 van hetzelfde besluit, ingevoegd bij het besluit van de Vlaamse Regering van 12 januari 2024, worden de volgende wijzigingen aangebracht:

- 1° in het eerste lid wordt de zinsnede “1°, 2°, 3°, en 5°,” opgeheven;
- 2° in het eerste lid worden de woorden “werknemersvertegenwoordigers in de sociale overlegorganen” vervangen door het woord “medewerkers”;
- 3° in het tweede lid wordt het woord “werknemersvertegenwoordiging” vervangen door het woord “medewerkers”;
- 4° in punt 3° van het derde lid worden de woorden “persoon met een handicap” telkens vervangen door het woord “gebruiker”;
- 5° in het vijfde lid worden de woorden “sociale overlegorganen” vervangen door het woord “medewerkers”.

Art. 35. In artikel 51 van hetzelfde besluit, gewijzigd bij het besluit van de Vlaamse Regering van 17 maart 2017, worden de volgende wijzigingen aangebracht:

- 1° in het eerste lid worden de woorden “moet steeds de vermelding “Erkend of vergund door het Vlaams Agentschap voor Personen met een Handicap” en” vervangen door het woord “kan”;

2° in het eerste lid wordt de zin "Dat briefpapier wordt gebruikt voor alle briefwisseling die van de voorzieningen uitgaat en voor elke facturatie aan de gebruiker." opgeheven;

3° in het tweede lid worden de woorden "de vermelding en" opgeheven;

4° in het derde lid wordt de zinsnede "De vermelding, vermeld in het eerste lid, wordt ook opgenomen" vervangen door de woorden "Het logo van het agentschap kan ook worden opgenomen".

Art. 36. In hetzelfde besluit, het laatst gewijzigd bij het besluit van de Vlaamse Regering van 3 mei 2024, worden de volgende wijzigingen aangebracht:

1° hoofdstuk 11, dat bestaat uit artikel 53 tot en met 59/1, wordt vervangen door wat volgt:

"Hoofdstuk 11 Toezicht, evaluatie en strafbepalingen

Art. 53. Inbreuken op de bepalingen van dit besluit of op de regelgeving met betrekking tot financiële en boekhoudkundige verplichtingen worden vastgesteld op basis van:

- 1° een inspectieverslag van Zorginspectie. Zorginspectie controleert ter plaatse of op basis van stukken of de bepalingen van dit besluit of van de regelgeving met betrekking tot financiële en boekhoudkundige verplichtingen worden nageleefd;
- 2° een rapport van het agentschap. Het agentschap controleert op basis van stukken of de bepalingen van dit besluit of van de regelgeving met betrekking tot financiële en boekhoudkundige verplichtingen worden nageleefd.

De inspectieverslagen van Zorginspectie en de rapporten van het agentschap gelden als verslagen van toezicht.

Art. 54. §1. De voorziening stelt verslagen van toezicht op een toegankelijke manier ter beschikking van de gebruikers, hun vertegenwoordigers en hun medewerkers.

Voor de verslagen van toezicht naar aanleiding van een klacht of melding stelt de voorziening alleen het besluit ter beschikking van de gebruikers, hun vertegenwoordigers en hun medewerkers.

§2. De leidend ambtenaar kan, rekening houdend met de noden van de voorziening en gericht op de ondersteuning van de voorziening bij het naleven van de verplichtingen, in elke fase van toezicht begeleidende maatregelen opleggen. De voorziening informeert de gebruikers, hun vertegenwoordigers en medewerkers als er begeleidende maatregelen worden opgelegd en hoe er gevolg aan wordt gegeven.

Art. 55. §1. Als Zorginspectie of het agentschap vaststelt dat een voorziening niet voldoet aan de vereisten voor een verantwoorde ondersteuning of de daaruit voortvloeiende verplichtingen zoals die decretaal en reglementair bepaald zijn, of

niet voldoet aan de regelgeving met betrekking tot financiële en boekhoudkundige verplichtingen, wordt dat vastgesteld in een verslag van toezicht.

Het verslag van toezicht geeft gemotiveerd aan op welke punten de vereisten voor een verantwoorde ondersteuning en de daaruit voortvloeiende decretaal en reglementair bepaalde verplichtingen niet of onvoldoende nageleefd werden of welke inbreuk er werd gepleegd op de regelgeving met betrekking tot financiële en boekhoudkundige verplichtingen.

§2. De leidend ambtenaar kan aan de voorziening vragen om binnen een te bepalen termijn de nodige maatregelen te nemen om aan de verplichtingen te voldoen. Die termijn bedraagt hoogstens twaalf maanden. De voorziening brengt het agentschap binnen die termijn op de hoogte van de manier waarop de inbreuk is weggewerkt. Als die termijn niet gehaald kan worden, bezorgt de voorziening aan het agentschap een plan over de manier waarop en de termijn waarin de inbreuken wel zijn weggewerkt.

§3. De voorziening heeft het recht om tegen het rapport van het agentschap, tegen de opgelegde termijn of tegen de begeleidende maatregel schriftelijk bezwaar in te dienen bij de leidend ambtenaar, op straffe van verval binnen veertien dagen na de ontvangst van het bericht van de leidend ambtenaar. Na onderzoek van de bezwaren bevestigt of vernietigt de leidend ambtenaar het verzoek om de nodige maatregelen te treffen.

Art. 56. Na afloop van de opgelegde termijn, vermeld in artikel 55, §2, voert Zorginspectie of het agentschap een nieuwe evaluatie uit met specifieke aandacht voor de tekortkomingen die vastgesteld werden in het verslag van toezicht en de begeleidende maatregelen die zijn opgelegd.

Als blijkt dat de begeleidende maatregelen niet zijn uitgevoerd of de maatregelen die zijn genomen, niet voldoen om de tekortkomingen weg te werken, kan de leidend ambtenaar aan de voorziening een nieuwe termijn opleggen waarin de inbreuken worden weggewerkt. Die termijn bedraagt hoogstens twaalf maanden. De voorziening brengt het agentschap binnen de vastgelegde termijn op de hoogte van de manier waarop de inbreuk is weggewerkt. Als die termijn niet gehaald kan worden, bezorgt de voorziening aan het agentschap een plan over de manier waarop en de termijn waarin de inbreuken wel weggewerkt kunnen worden.

De voorziening heeft het recht om tegen het rapport van het agentschap, tegen de opgelegde termijn of tegen de begeleidende maatregel schriftelijk bezwaar in te dienen bij de leidend ambtenaar, op straffe van verval binnen veertien dagen na de ontvangst van het bericht van de leidend ambtenaar. Na onderzoek van de bezwaren bevestigt of vernietigt de leidend ambtenaar het verzoek om de nodige maatregelen te treffen.

Art. 57. Na afloop van de opgelegde termijn, vermeld in artikel 56, tweede lid, voert Zorginspectie of het agentschap een nieuwe evaluatie uit, met specifieke aandacht voor de tekortkomingen die vastgesteld zijn in het verslag van het toezicht en de begeleidende maatregelen die zijn opgelegd.

Als blijkt dat de begeleidende maatregelen niet zijn uitgevoerd of de maatregelen die zijn genomen, niet voldoen om de tekortkomingen weg te werken, kan de leidend ambtenaar de voorziening een administratieve geldboete van 100 tot 100.000 euro opleggen. De administratieve geldboete wordt aan de voorziening ter kennis gegeven. De leidend ambtenaar gelast de voorziening binnen een termijn van hoogstens twaalf maanden de nodige maatregelen te treffen om aan de verplichtingen te voldoen.

Om het concrete bedrag van de administratieve geldboete te bepalen, wordt er rekening gehouden met de volgende criteria:

- 1° de ernst en de aard van de inbreuken
- 2° de concrete omstandigheden waarin de inbreuken zijn gepleegd
- 3° de systematiek van de inbreuken;
- 4° de hoogte van de totale aan de voorziening toegekende subsidies, toegekend door het agentschap.

De voorziening heeft het recht schriftelijk bezwaar in te dienen bij de minister, bevoegd voor de bijstand aan personen, op straffe van verval binnen veertien dagen na ontvangst van de kennisgeving. Na onderzoek van de bezwaren bevestigt of ontkracht de minister de administratieve geldboete of de vraag om de nodige begeleidende maatregelen te treffen.

Art. 58. Als blijkt dat, na de toepassing van de procedure, vermeld in artikel 57, de begeleidende maatregelen niet zijn uitgevoerd of de maatregelen die zijn genomen, niet voldoen om de tekortkomingen weg te werken, kan de leidend ambtenaar de erkenning of vergunning van de voorziening opschorten of intrekken. Het agentschap brengt de voorziening schriftelijk op de hoogte van zijn gemotiveerde beslissing.

De voorziening brengt de gebruikers, hun vertegenwoordigers en hun medewerkers onmiddellijk schriftelijk op de hoogte van die beslissing.

De voorziening kan tegen de opschorting of intrekking van de erkenning beroep aantekenen overeenkomstig artikel 15 tot en met 17 van het besluit van de Vlaamse Regering van 15 december 1993 tot vaststelling van de algemene regels inzake het verlenen van vergunningen en erkenningen door het Vlaams Agentschap voor Personen met een Handicap.

Art. 59. Als uit de verslagen van toezicht blijkt dat de veiligheid of integriteit van de gebruikers in gevaar is, dat er sprake is van ernstige inbreuken en aandachtspunten, fraude of financieel misbruik of dat er bedrieglijke gegevens zijn doorgegeven, kan de leidend ambtenaar onmiddellijk een begeleidende maatregel of sanctie als vermeld in artikel 57, tweede lid, of artikel 58, eerste lid, opleggen.”;

De voorziening heeft het recht om tegen het rapport van het agentschap, de begeleidende maatregel of sanctie, schriftelijk bezwaar in te dienen bij de leidend ambtenaar, op straffe van verval binnen veertien dagen na de ontvangst van het bericht van de leidend ambtenaar. Na onderzoek van de bezwaren

bevestigt of vernietigt de leidend ambtenaar het verzoek om de nodige maatregelen te treffen.

2° artikel 59/1 wordt opgeheven.

Art. 37. In bijlage 1 bij hetzelfde besluit, vervangen bij het besluit van de Vlaamse Regering van 17 maart 2017 en gewijzigd bij het besluit van de Vlaamse Regering van 12 januari 2024, worden de volgende wijzigingen aangebracht:

1° punt 4° en punt 5° worden vervangen door wat volgt:

“4° de aard van de geboden ondersteuning, vermeld in artikel 10 van het besluit van 26 februari 2016, artikel 4 van het besluit van 24 juni 2016 of artikel 4/8 van het besluit van 22 februari 2013, met vermelding van de duur en frequentie;

5° de respectieve kosten van de aard van de geboden ondersteuning per ondersteuningsfunctie, uitgedrukt in euro of personeelspunten, het bedrag van de financiële bijdrage, vermeld in artikel 15 van het besluit van 22 februari 2013 en het bedrag van de financiële bijdrage, vermeld in hoofdstuk 5, afdeling 2, van het besluit van 26 februari 2016;”;

2° aan punt 6° wordt de zinsnede “, behalve als de ondersteuning geboden wordt conform het besluit van 22 februari 2013” toegevoegd;

3° punt 7° en punt 8° worden opgeheven;

4° punt 9° wordt vervangen door wat volgt:

“9° een opsomming van de woon- en leefkosten waarover overeenkomst is bereikt tussen de gebruiker en de voorziening en die de gebruiker moet betalen;”;

5° punt 10° wordt opgeheven;

6° punt 11° wordt vervangen door wat volgt:

“11° een verwijzing naar het overzicht van de individueel toewijsbare kosten conform artikel 27, §1, van het besluit van 26 februari 2016 of artikel 15, §4, van het besluit van 22 februari 2013, opgenomen in de collectieve rechten en plichten;”;

7° punt 14° wordt opgeheven;

8° in punt 15° worden de woorden “niet-afgesproken” opgeheven.

Art. 38. In bijlage 2 bij hetzelfde besluit, gewijzigd bij de besluiten van de Vlaamse Regering van 17 maart 2017 en 12 januari 2024, worden de volgende wijzigingen aangebracht:

1° in punt 6° worden de woorden "bijkomende vergoedingen" vervangen door de zinsnede "individueel toewijsbare kosten, conform artikel 27, §1, van het besluit van 26 februari 2016 of artikel 15, §4, van het besluit van 22 februari 2013";

2° punt 8° wordt vervangen door wat volgt:

"8° de inspraakregeling, vermeld in artikel 24 en artikel 27;";

3° punt 9 wordt opgeheven;

4° punt 10° wordt vervangen door wat volgt:

"10° het signalen- en klachtenbeleid, rekening houdend met de bepalingen van hoofdstuk 6, de contactgegevens van de klachtencommissie en van de onafhankelijke derde, vermeld in artikel 38, §2;";

5° punt 11° en punt 12° worden opgeheven;

6° aan punt 17° worden de woorden "en van de eigen financiële bijdrage" toegevoegd;

7° er worden een punt 19° tot en met 21° toegevoegd, die luiden als volgt:

"19° de manier waarop de voorziening een antwoord zal bieden op vragen van de gebruiker om tijdelijk en beperkt meer ondersteuning te bieden, vermeld in artikel 9, §5;

20° de manier waarop, als dat van toepassing is, de inventaris van de duurzame persoonlijke goederen van de gebruiker binnen de voorziening wordt bijgehouden en geactualiseerd;

21° de manier waarop de individuele dienstverleningsovereenkomst en het handelingsplan kunnen worden aangepast of gewijzigd."

Art. 39. In bijlage 3 bij hetzelfde besluit, gewijzigd bij de besluiten van de Vlaamse Regering van 17 maart 2017 en 12 januari 2024, worden de volgende wijzigingen aangebracht:

1° punt 1° wordt opgeheven;

2° punt 3° wordt vervangen door wat volgt:

"3° het kwaliteitsbeleid: de missie, visie, waarden, doelstellingen, strategie, het geschreven referentiekader grensoverschrijdend gedrag en de visie rond relaties, lichamelijk welbevinden en seksualiteit;";

3° in punt 4°, b), wordt tussen het woord "de" en het woord "overlegorganen" het woord "interne" ingevoegd;

4° in punt 4° wordt punt f) vervangen door wat volgt:

"f) de gebruikersgerichte processen, meer bepaald:

- 1) de intake;
- 2) de opmaak, uitvoering, evaluatie en bijsturing van het handelingsplan met de gebruiker, diens vertegenwoordiger en de belangrijke betrokken derde;
- 3) het beëindigen van de ondersteuning;
- 4) de inspraakregeling;
- 5) het signalen- en klachtenbeleid;
- 6) de registratie en analyse van ernstige gebeurtenissen en op basis daarvan het formuleren van verbeteracties, met inbegrip van het voorkomen van, het detecteren van en het gepast reageren op grensoverschrijdend gedrag ten aanzien van gebruikers en medewerkers;
- 7) de vrijheidsbeperkende maatregelen."

Art. 40. In bijlage 4 bij hetzelfde besluit, ingevoegd bij het besluit van de Vlaamse Regering van 8 september 2017, worden de volgende wijzigingen aangebracht:

1° in punt A), 2°, c), worden de woorden "opleiding en training" vervangen door de woorden "begeleiding en opvolging";

2° in punt A°, 2°, g), wordt het woord "jobcoach" vervangen door het woord "voorziening".

Art. 41. Bijlage 5 bij hetzelfde besluit, ingevoegd bij het besluit van de Vlaamse Regering van 8 juni 2018, wordt opgeheven.

Art. 42. In bijlage 6 bij hetzelfde besluit, ingevoegd bij het besluit van de Vlaamse Regering van 12 januari 2024, worden de woorden "vergunde zorgaanbieder" telkens vervangen door het woord "zorgaanbieder".

Hoofdstuk 2. Wijziging van het besluit van de Vlaamse Regering van 22 februari 2013 betreffende rechtstreeks toegankelijke hulp voor personen met een handicap

Art. 43. In artikel 4/4, paragraaf 1, punt 2°, van het besluit van de Vlaamse Regering van 22 februari 2013 betreffende rechtstreeks toegankelijke hulp voor personen met een handicap, ingevoegd bij het besluit van de Vlaamse Regering van 23 januari 2026, worden de volgende wijzigingen aangebracht:

1° de zinsnede "artikel 45 tot en met 49" wordt vervangen door de zinsnede "de bepalingen van hoofdstuk 9";

2° het cijfer "59/1" wordt vervangen door het cijfer "58".

Art. 44. In artikel 9, §3, van hetzelfde besluit, het laatst gewijzigd bij het besluit van de Vlaamse Regering van 23 januari 2026, worden het vijfde en het zesde lid vervangen door wat volgt:

"Het agentschap subsidieert de werkingsmiddelen, vermeld in het eerste lid, op voorwaarde dat er over de aanwending van het bedrag voorafgaand overleg is gepleegd via collectieve inspraak, vermeld in artikel 27 van het besluit van 4

februari 2011, en dat er overleg met de medewerkers heeft plaatsgevonden en er aan die overlegkanalen transparantie is geboden over de aanwending van het bedrag.

Op verzoek van het agentschap bewijst de voorziening het resultaat van de collectieve inspraak en het overleg met de medewerkers.”.

Art. 45. In artikel 15, van hetzelfde besluit, vervangen bij het besluit van de Vlaamse Regering van 23 januari 2026, wordt in paragraaf 4, tweede lid, tussen de zinsnede “infrastructuur,” en de zinsnede “energiekosten,” “de zinsnede “noodzakelijke hulpmiddelen met inbegrip van herstelling en onderhoud,” ingevoegd.

Hoofdstuk 3. Wijzigingen van het besluit van de Vlaamse Regering van 26 februari 2016 houdende erkenning en subsidiëring van multifunctionele centra voor minderjarige personen met een handicap

Art. 46. In artikel 1 van het besluit van de Vlaamse Regering van 26 februari 2016 houdende erkenning en subsidiëring van multifunctionele centra voor minderjarige personen met een handicap, gewijzigd bij de besluiten van de Vlaamse Regering van 5 oktober 2018, 20 maart 2020 en 3 mei 2024, worden de volgende wijzigingen aangebracht:

1° punt 2° wordt opgeheven;

2° in punt 3° wordt het cijfer “30” vervangen door het cijfer “27”.

Art. 47. In artikel 5 van hetzelfde besluit wordt paragraaf 1 vervangen door wat volgt:

“§1. Een MFC voorziet in noodzakelijke hulpmiddelen en infrastructurele aanpassingen, inclusief herstellingen en onderhoud, zodat gebruikers op een comfortabele en veilige manier kunnen wonen, leven en deelnemen aan de activiteiten, waarbij de privacy van de gebruiker gegarandeerd wordt. De infrastructuur is voldoende verwarmd, verlicht en geventileerd.”.

Art. 48. In artikel 19 van hetzelfde besluit, gewijzigd bij de besluiten van de Vlaamse Regering van 22 december 2017, 22 maart 2024 en 5 juli 2024, wordt het derde lid vervangen door wat volgt:

“Het bedrag, vermeld in het eerste lid, wordt alleen gesubsidieerd op voorwaarde dat er over de aanwending van het bedrag voorafgaand overleg is gepleegd via collectieve inspraak en dat er overleg met de medewerkers heeft plaatsgevonden, en dat er aan die overlegkanalen transparantie is geboden over de aanwending van het bedrag. Op verzoek van het agentschap bewijst het MFC het resultaat van de collectieve inspraak en het overleg met de medewerker.”.

Art. 49. In artikel 27, §1, vijfde lid, van hetzelfde besluit, vervangen bij het besluit van de Vlaamse Regering van 5 oktober 2018, wordt tussen de zinsnede “infrastructuur,” en het woord “energiekosten” de zinsnede “noodzakelijke hulpmiddelen met inbegrip van herstelling en onderhoud,” ingevoegd.

Art. 50. In artikel 31 van hetzelfde besluit, worden de volgende wijzigingen aangebracht:

1° in het tweede lid wordt tussen de zinsnede "infrastructuur," en het woord "energiekosten" de zinsnede "noodzakelijke hulpmiddelen met inbegrip van herstelling en onderhoud," ingevoegd;

2° in het derde lid worden de woorden "in overleg met het collectief overlegorgaan of" vervangen door het woord "via".

Hoofdstuk 4. Wijzigingen van het besluit van de Vlaamse Regering van 24 juni 2016 over de besteding van het budget voor niet-rechtstreeks toegankelijke zorg en ondersteuning voor meerderjarige personen met een handicap en over organisatiegebonden kosten voor vergunde zorgaanbieders

Art. 51. Aan artikel 4, 1°, van het besluit van de Vlaamse Regering van 24 juni 2016 over de besteding van het budget voor niet-rechtstreeks toegankelijke zorg en ondersteuning voor meerderjarige personen met een handicap en over organisatiegebonden kosten voor vergunde zorgaanbieders wordt een punt d) toegevoegd, dat luidt als volgt:

"d) begeleid werk: de individuele en trajectmatige begeleiding van een gebruiker die niet of deels niet kan worden ingeschakeld in het bestaande reguliere of beschermde arbeidscircuit, om via een aanbod van arbeidsmatige onbezoldigde activiteiten de individuele ontplooiing en de sociale integratie van die gebruiker te bevorderen."

Art. 52. In artikel 5 van hetzelfde besluit wordt de zinsnede "9/1 van het besluit van de Vlaamse Regering van 4 februari 2011 betreffende de algemene erkenningsvoorwaarden en kwaliteitszorg van voorzieningen voor opvang, behandeling en begeleiding van personen met een handicap" vervangen door de zinsnede "4, 1°, d)".

Art. 53. In artikel 7, eerste lid, van hetzelfde besluit, het laatst gewijzigd bij het besluit van de Vlaamse Regering van 22 mei 2026, wordt punt 3° vervangen door wat volgt:

"3° een overeenkomst met een rechtspersoon die zorg en ondersteuning organiseert, die niet structureel en niet uitsluitend gekoppeld is aan een verblijf op een specifieke locatie, voor maximaal vijftien personen met een handicap per dag, die al of niet beschikken over een budget. De ingezette budgetten worden in solidariteit aangewend om zorg en ondersteuning te organiseren voor alle personen met een handicap. Minimaal een derde van de leden van de organen van de rechtspersoon, vermeld in het Wetboek van vennootschappen en verenigingen van 23 maart 2019, zijn mantelzorgers of familie tot de tweede graad van de personen met een handicap die worden ondersteund. De rechtspersoon registreert zich bij het agentschap op de manier die wordt vastgesteld door de Vlaamse minister, bevoegd voor de bijstand aan personen."

Art. 54. In artikel 24 van hetzelfde besluit, het laatst gewijzigd bij het besluit van de Vlaamse Regering van 25 september 2025, wordt punt 17° vervangen door wat volgt:

“17° de kosten voor zorg en ondersteuning die voortvloeien uit een overeenkomst met een rechtspersoon die zorg en ondersteuning organiseert, die niet structureel en niet uitsluitend gekoppeld is aan een verblijf op een specifieke locatie, voor hoogstens vijftien personen met een handicap per dag en waarbij minimaal één derde van de leden van de organen van die rechtspersoon mantelzorgers of familie tot de tweede graad zijn van de personen met een handicap die worden ondersteund”;

Art. 55. In artikel 25, tweede lid, van hetzelfde besluit, gewijzigd bij de besluiten van de Vlaamse Regering van 10 maart 2017, 8 juni 2018 en 5 maart 2021, wordt de zinsnede “artikel 38 tot en met 41” vervangen door de zinsnede “de bepalingen van hoofdstuk 7”.

Hoofdstuk 5. Wijzigingen van het besluit van de Vlaamse Regering van 24 juni 2016 houdende het vergunnen van aanbieders van niet-rechtstreeks toegankelijke zorg en ondersteuning voor personen met een handicap

Art. 56. In artikel 2, eerste lid, van het besluit van de Vlaamse Regering van 24 juni 2016 houdende het vergunnen van aanbieders van niet-rechtstreeks toegankelijke zorg en ondersteuning voor personen met een handicap, gewijzigd bij de besluiten van de Vlaamse Regering van 8 juni 2018 en 5 september 2025, wordt punt 3° vervangen door wat volgt:

“3° een overeenkomst met een rechtspersoon die zorg en ondersteuning organiseert, die niet structureel en niet uitsluitend gekoppeld is aan een verblijf op een specifieke locatie, voor maximaal vijftien personen met een handicap per dag, die al of niet beschikken over een budget. De ingezette budgetten worden in solidariteit aangewend om zorg en ondersteuning te organiseren voor alle personen met een handicap. Minimaal een derde van de leden van de organen van de rechtspersoon, vermeld in het Wetboek van vennootschappen en verenigingen van 23 maart 2019, zijn mantelzorgers of familie tot de tweede graad van de personen met een handicap die worden ondersteund. De rechtspersoon registreert zich bij het agentschap op de wijze die wordt vastgesteld door de Vlaamse minister, bevoegd voor de bijstand aan personen.”.

Art. 57. In artikel 6/3 van hetzelfde besluit, ingevoegd bij het besluit van de Vlaamse Regering van 23 februari 2024, wordt het tweede lid vervangen door wat volgt:

“In het eerste lid wordt verstaan onder vestigingseenheid: een plaats die men geografisch kan identificeren door een uniek adres, waar of vanwaaruit ondersteuning door de vergunde zorgaanbieder wordt uitgeoefend. Locaties waar collectief wonen structureel en uitsluitend gekoppeld is aan ondersteuning door een vergunde zorgaanbieder, in die zin dat verblijf op die locatie niet mogelijk is zonder die ondersteuning, worden als vestigingseenheid beschouwd.”.

Art. 58. In artikel 8/1, eerste lid, 3°, van hetzelfde besluit, ingevoegd bij het besluit van de Vlaamse Regering van 23 februari 2024, worden tussen het woord "Zorginspectie" en de zinsnede ", die tot gevolg hebben" de woorden "of ten gevolge van een rapport van het agentschap" ingevoegd.

Art. 59. In artikel 10/1, §1, van hetzelfde besluit, ingevoegd bij het besluit van de Vlaamse Regering van 23 februari 2024, wordt punt 3° vervangen door wat volgt:

"3° Zorginspectie of het agentschap heeft geen inbreuken vastgesteld op de bepalingen van hoofdstuk 9 van het besluit van de Vlaamse Regering van 4 februari 2011, tenzij uit een verslag van Zorginspectie of het rapport van het agentschap blijkt dat die inbreuken ondertussen zijn geremedieerd. Voor nog openstaande inbreuken op het moment van de verlenging wordt er gekeken naar het plan van aanpak om de inbreuken weg te werken binnen de remediëringstermijnen, vermeld in artikel 55 tot en met 58 van het besluit van 4 februari 2011."

Art. 60. In artikel 11/1, 2°, ingevoegd bij het besluit van de Vlaamse Regering van 23 februari 2024, wordt de zinsnede "7°/1" vervangen door de zinsnede "8, §1, 1°".

Art. 61. In artikel 12 van hetzelfde besluit, gewijzigd bij de besluiten van de Vlaamse Regering van 12 mei 2023 en 23 februari 2024, worden de volgende wijzigingen aangebracht:

1° het eerste lid wordt vervangen door wat volgt:

"De afdeling Zorginspectie, vermeld in artikel 4, §2, derde lid, van het besluit van de Vlaamse Regering van 12 mei 2023 over het Departement Zorg of het agentschap, controleert of de vergunningsnormen, vermeld in hoofdstuk 2 van dit besluit, worden nageleefd.";

2° in het tweede lid worden tussen het woord "Zorginspectie" en het woord "ten" de woorden "of het agentschap" ingevoegd;

3° in het derde lid worden tussen het woord "Zorginspectie" en het woord "voert" de woorden "of het agentschap" ingevoegd.

Hoofdstuk 6. Wijzigingen van het besluit van de Vlaamse Regering van 11 december 2015 houdende de vergunningsvoorwaarden en de subsidieregeling van bijstandsorganisaties om budgethouders bij te staan in het kader van persoonsvolgende financiering

Art. 62. Aan artikel 1 van het besluit van de Vlaamse Regering van 11 december 2015 houdende de vergunningsvoorwaarden en de subsidieregeling van bijstandsorganisaties om budgethouders bij te staan in het kader van persoonsvolgende financiering, gewijzigd bij het besluit van de Vlaamse Regering van 12 mei 2023 wordt een punt 10° toegevoegd, dat luidt als volgt:

"10° besluit van 4 februari 2011: het besluit van de Vlaamse Regering van 4 februari 2011 betreffende de algemene erkenningsvoorwaarden en kwaliteitszorg van voorzieningen voor opvang, behandeling en begeleiding van personen met een handicap."

Art. 63. In artikel 6 van hetzelfde besluit, gewijzigd bij de besluiten van de Vlaamse Regering van 10 juni 2016 en 8 juni 2018, worden de volgende wijzigingen aangebracht:

1° aan het eerste lid wordt een punt 10° toegevoegd, dat luidt als volgt:

"10° de zorginspectie of het agentschap heeft geen inbreuken vastgesteld op de bepalingen van hoofdstuk 9 van het besluit van 4 februari 2011, tenzij uit een verslag van de zorginspectie of het rapport van het agentschap blijkt dat die inbreuken ondertussen zijn geremedieerd. Voor nog openstaande inbreuken op het moment van de verlenging wordt er gekeken naar het plan van aanpak om de inbreuken weg te werken binnen de remediëringstermijnen, vermeld in artikel 55 tot en met 58 van het besluit van 4 februari 2011.";

2° het tweede lid tot en met het tiende lid worden opgeheven;

3° in het elfde lid wordt het woord "voorwaarden" vervangen door het woord "voorwaarde";

4° in het elfde lid worden de woorden "het tweede tot en met het tiende lid" vervangen door de zinsnede "het eerste lid, 10°";

4° het twaalfde lid wordt opgeheven.

Art. 64. In hetzelfde besluit wordt een nieuw artikel 8/1 ingevoegd, dat luidt als volgt:

"Art. 8/1. Het besluit van 4 februari 2011 is van toepassing op de bijstandsorganisaties."

Art. 65. In hetzelfde besluit wordt het opschrift van hoofdstuk 7 opgeheven.

Art. 66. In het tweede lid van artikel 18 van hetzelfde besluit worden de volgende wijzigingen aangebracht:

1° tussen het woord "Zorginspectie" en het woord "controleert" worden de woorden "of het agentschap" ingevoegd;

2° de woorden "ter plaatsen" worden opgeheven.

Art. 67. Artikel 18/1 van hetzelfde besluit, ingevoegd bij het besluit van de Vlaamse Regering van 8 juni 2018, wordt opgeheven.

Art. 68. Hoofdstuk 8, dat bestaat uit artikel 19 van hetzelfde besluit, wordt opgeheven.

Hoofdstuk 7. Wijzigingen van het besluit van de Vlaamse Regering van 14 december 2018 over de zorg en ondersteuning voor geïnterneerde personen met een handicap door vergunde zorgaanbieders

Art. 69. In artikel 5, tweede lid, 1°, e), van het besluit van de Vlaamse Regering van 14 december 2018 over de zorg en ondersteuning voor geïnterneerde personen met een handicap door vergunde zorgaanbieders, vervangen bij het besluit van de Vlaamse Regering van 12 december 2025, worden tussen het woord "niet" en het woord "kan" de woorden "of deels niet" ingevoegd.

Hoofdstuk 8. Wijzigingen van het besluit van de Vlaamse Regering van 19 juli 2024 over de erkenning en subsidiëring van units voor personen met een handicap met een bijkomende ernstige psychische problematiek

Art. 70. Artikel 14, tweede lid, punt 1° en 4°, van het besluit van de Vlaamse Regering van 19 juli 2024 over de erkenning en subsidiëring van units voor personen met een handicap met een bijkomende ernstige psychische problematiek treden in werking op 1 november 2026.

Hoofdstuk 9. Slotbepalingen

Art. 71. Voorzieningen hebben tot en met 31 december 2027 de tijd om de verplichtingen rond het infrastructuurforfait als vermeld in artikel 9, paragraaf 3 en artikel 27, paragraaf 2 punt 7°, in orde te brengen.

Art 72 De organisaties, die op 1 november 2026 geregistreerd zijn bij het agentschap, zoals vermeld in artikel 2, eerste lid, punt 3° van het besluit van de Vlaamse Regering van 24 juni 2016 houdende het vergunnen van aanbieders van niet-rechtstreeks toegankelijke zorg en ondersteuning voor personen met een handicap, zoals van kracht op 31 oktober 2026, en die op grond van artikel 2 van voornoemd besluit, zoals van kracht op 1 november 2026 vergunningsplichtig worden, moeten tegen uiterlijk 1 januari 2028 over een vergunning beschikken.

Art. 73. Dit besluit treedt in werking op 1 november 2026 met uitzondering van artikel 31 dat in werking treedt op 7 mei 2027.

Art. 74. De Vlaamse minister, bevoegd voor de personen met een beperking, is belast met de uitvoering van dit besluit.

Brussel, 18 september 2026.

De minister-president van de Vlaamse Regering,

Matthias DIEPENDAELE

De Vlaamse minister van Welzijn en Armoedebestrijding, Cultuur en Gelijke
Kansen,

Caroline GENNEZ